

Ангел Джалъзов, заместник-председател на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“: През следващите 5 г. очакваме пенсионните дружества да удвоят своите активи

99% от българите изобщо не са наясно какво точно представлява капиталовият пазар

Роден е на 5 май 1972 г в гр. Пазарджик. Притежава магистърска степен по право от СУ "Св. Климент Охридски" и магистърска степен по международни финанси и мениджмънт от Университета в Амстердам, Холандия, както и следдипломна квалификация по европейско право от Университета в Страсбург, Франция. В периода 1996-2003 г. заема последователно длъжностите на стажант-съдия в Софийския окръжен съд, юрисконсулт в СОМАТ, експерт по европейска интеграция и право в МОСВ, инвестиционен мениджър в TBD Fund и директор правен отдел в JD&MG. От 2003 до 2007 г. изпълнява функциите на изпълнителен директор и председател на Съвета на директорите в управляващо дружество KD Investments и инвестиционно дружество KD Pelikan, част от международната финансова група KD Group. От 2007 г. до юни 2009 г. е изпълнителен директор последователно на Capital Dynamics-Bulgaria и Euro-Phoenix Financial Advisors-South Europe. Владее английски, немски, руски и холандски език.

- Г-н Джалъзов, през миналата година бе отчетен 58% спад на инвестициите в небанковия финансов сектор. Какво можем да очакваме през тази година?
- Бихме могли да бъдем малко по-оптимистично настроени относно бъдещето на небанковия финансов сектор. Всички знаят, че имаше моменти по време на пика на

кризата, когато единствената добра новина от международните капиталови пазари беше липсата на каквито и да било новини, но мисля, че вече сме превъзмогнали този период. Ситуацията на българския капиталов пазар не е особено оптимистична, но не е толкова негативна. Ако се проследи движението през последните 2-3 години, може да се направи предположение, че позитивните трендове, които наблюдаваме сега, ще се запазят до края на годината.

- В обсега на КФН са капиталовият пазар, застрахователният и пенсионноосигурителният. Какви са активите на дружествата със специална инвестиционна цел сега?

- Размерът на активите на дружествата със специална инвестиционна цел към днешна дата възлиза на 1,58 млрд. лв., което е повече, отколкото бе преди кризата, т.е. имаме сегмент, който все пак се е възстановил. Друг сегмент са пенсионните фондове и по-конкретно – вторият и третият стълб. В сравнително кратък период от 2-3 г. те успяха изцяло да компенсират първоначалните загуби и в началото на 2011 г. общият размер на активите им надмина 4 млрд. лв. Очакваме през следващите 5 г. удвояване на цялата стойност на активите. Само в сферата на застраховането има известен спад, но добрата новина е, че като цяло компаниите са стабилни. Очакванията ни за тази година са, че дружествата ще генерират значителен ръст от застрахователните премии. Въпреки че активите на взаимните фондове и инвестиционните дружества все още не могат да достигнат предкризисното ниво, те се увеличават с нарастващи темпове през последните две години и в края на 2010 г. достигнаха 476 млн. лева. Има определени сектори, в които български институционални инвеститори се справиха по-успешно от капиталовите дружества на по-развитите пазари. Мога да дам пример – някои от пенсионните фондове в САЩ, които имаха по-рискова инвестиционна стратегия, загубиха между 40% и 50% от активите си.

- Кога небанковият финансов сектор ще започне да влияе върху растежа на икономиката в България?

- Капиталовият пазар е този, който движи една икономика. Но българският капиталов пазар е млад и все още няма традиции. Преди години излязоха данните от една анкета, според която само 1% от населението в страната е запознато с това, че има капиталов пазар в България, т.е. 99% изобщо не са наясно какво точно представлява капиталовият пазар. Трябва време, традиции, популяризиране, за да могат да бъдат убедени компаниите от малкия и средния сектор, че капиталовият пазар е нещо, чрез което те на практика могат да направят рефинансиране на бизнеса си.

- А кога у нас ще заработят фондовете за финансиране на стартиращ рисков бизнес?

- Трябва да погледнем на това от другата гледна точка – кога и как някой инвеститор ще вложи пари в дейност, която е възможно най-рисковата, каквито са примерите с Yahoo и с Microsoft, но говорим за най-развита капиталов пазар - американския. Не бива да забравяме къде сме ние. Няма как да правим сравнение.

- Как си обяснявате, че има отказ от лицензи на инвестиционни посредници през тази година?

- От началото на тази година има явления, които будят безпокойство в КФН и това е доброволното връщане на лицензи от страна на инвестиционните посредници и управляващи дружества. Явно българският пазар е позволил доста нови компании да се появят и сега поради икономическата ситуация и реструктуриране на сектора, както и

заради липсата на клиенти се стига до известно окрупняване на пазара, т.е. за малките играчи явно не е изгодно да остават в даден сегмент. Предполагам, че определена дейност на дружеството не е била икономически рентабилна за голяма част от акционерите на дружеството.

- Каква е законодателната програма на КФН за тази година?

- От началото на тази година се опитахме заедно с представителите на бизнеса да учредим консултативен съвет, в който участват представители на всички професионални асоциации от трите сектора, така че регулаторът да може да се вслушва в техните становища. Предвиждаме в законодателната ни програма да залегнат мерки за по-силна защита на правата на индивидуалния инвеститор. В сферата на инвестиционния надзор в близките няколко месеца очакваме окончателно да се приеме законът за новите колективни инвестиционни схеми, където се предвижда либерализиране на инвестиционния режим, т.е. на българския капиталов пазар ще може да се създават главни хранващи структури (master-feeder funds) и подфондове, от една страна, а от друга – улесняваме процедурите по отношение на трансграничните сливания и придобивания. Също така въвеждаме унифициран информационен документ, така че непрофесионалните инвеститори да имат цялата информация, защото практиката показва, че те не четат проспекта в разширения или краткия му вариант. Сега в няколко страници цялата информация ще е синтезирана, така че те ще бъдат максимално запознати с характеристиката на съответния финансов продукт. В сферата на застраховането през първата половина на годината очакваме да се приемат поправките по отношение на полицата „Гражданска отговорност“. В течение на много години вървеше дискусия кога е необходимо да се въведе електронна полица и съответно да има информационна система. С поправките в кодекса ще се въведе електронна полица, което ще позволи на застрахователните компании да предложат системата бонус–малус, където всеки водач на МПС ще може да се оценява индивидуално, което пък ще рефлектира върху размера на застрахователната премия. Работи се и върху приемането на методика за определяне на неимуществените вреди. Това предстои по отношение на нормативната база до края на 2011 г.

- Какви промени в законодателството да очакваме по отношение на дружествата за пенсионно осигуряване?

- По отношение на пенсионните фондове предвиждаме до края на годината да се приемат измененията в Кодекса за социално осигуряване. Целта е да се постигне малко по-висока защита на осигурените лица. Ще променим до известна степен инвестиционния режим на фондовете и по всяка вероятност ще предложим редукция на инвестиционната такса при задължителните пенсионни фондове. В момента тече дискусия между Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване и КФН. Идеята е да стигнем до поэтапно намаляване на инвестиционната такса.

- Какви са активите на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване и къде основно инвестират те?

- Конкретните данни могат да се вземат от сайта на КФН.

- Т. нар. национализация на част от активите на професионалните пенсионни фондове и по-точно на парите за първа и втора категория труд прецедент ли е, или може да продължи като практика?

- Не смятам, че може да говорим за национализация и да правим паралел с Унгария.

Имаше един чисто социален проблем на хората, работили в условията на първа и втора категория труд, и той беше решен в полза на осигурените лица. От близо 4 млрд. активи в края на 2010 г. само 2,6% бяха прехвърлени към НОИ.

- Отчетохте ли фалити на дружества от небанковия финансов сектор през миналата година?

- Добрата новина е, че към днешна дата няма дружество, което да е изпаднало в несъстоятелност – било то инвестиционен посредник, управляващо дружество, застраховател или пенсионноосигурително дружество. Аз съм убеден, че няма да има фалити и през тази година. Това ни кара да мислим, че небанковият финансов сектор премина успешно през пика на кризата, така че има повод да бъдем умерени оптимисти.